

นาซีเบห์ จะปะกียา

สาขาวิชาภาษาและวรรณคดีไทย

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

อนาคต “โมเดิร์นดิเกร์มิวสิก” หลังสิ้นคำรณ จรรโลงศิลป์

คำรณ จรรโลงศิลป์

ศิลปินมุสลิมรู้จักเขาในนามของ “แบเล็ง” ส่วนคนไทยพุทธรู้จักเขาในนามของ “เฮียคำรณ” หรือคำรณ จรรโลงศิลป์ ผู้บุกเบิกและสรรค์สร้างเพลงดิเกร์สมัยใหม่ของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่รู้จักกันในนามของ “เพลงดิเกร์มิวสิก” เพลงดิเกร์มิวสิก หรือ Modern Dikir Music เป็นเพลงดิเกร์แนวใหม่ที่มีท่วงทำนองสนุกสนานคล้ายคลึงกับเพลงลูกทุ่งไทย แต่เนื้อร้องเป็นภาษามลายูถิ่นที่ใช้กันในจังหวัดชายแดนภาคใต้และบางรัฐในมาเลเซียตอนเหนือที่มีชายแดนติดต่อกับชายแดนไทยภาคใต้ ประกอบด้วยเนื้อหาที่กล่าวถึงความ เป็นอยู่ วิถีชีวิต ประเพณีของคนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ศิลปินเพลงประเภทนี้ที่รู้จักกันดีในปัจจุบัน ก็เช่น “บารูดิง” “มะเร๊ะ” “ตะ กำ ปังปีแซ” “เอ อัสมัน” เป็นต้น

บทบาทของคุณคำรณนอกจากเป็นอิฐก้อนแรกที่บุกเบิกเพลงประเภทนี้แล้ว ยังทุ่มเทกำลังกายกำลังใจจนกลายเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนศิลปินในพื้นที่ให้รังสรรค์ผลงาน และนำมาวางจำหน่ายที่ร้านชาวด์สตารา ที่คุณคำรณเป็นผู้จัดการและผู้สร้างโอกาสให้กับศิลปินหลายคน

แต่เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ.2555 ชาวเศร้าก็มาเยือนวงการเพลงดิเกร์มิวสิค เมื่อ “แบเล็ง” เสียชีวิตกะทันหัน ด้วยโรคประจำตัวที่ต่อสู้อย่างเด็ดเดี่ยวมาพักใหญ่ เขาจากไปอย่างเงียบเชียบชนิดที่แฟนเพลงที่ใกล้ชิดบางส่วนก็ยังไม่รู้

คำถามเกิดขึ้นก็คือ เมื่อสิ้นคำรณ วงการเพลงดิเกร์สมัยใหม่ของจังหวัดชายแดนภาคใต้จะอยู่อย่างไร? จบสิ้น? หรือจะเดินไปในทิศทางใด? ใครจะเป็นผู้กุมทิศทาง?

ดิเกร์มิวสิค หลังสิ้น “แบเล็ง”

ร้านชาวด์สตาราซึ่งตั้งอยู่ใจกลางเมืองปัตตานี ไม่เพียงแต่เป็นที่วางจำหน่ายผลผลิตของศิลปินเหล่านี้เท่านั้น แต่เดิมเมื่อเริ่มก่อตั้งที่นี่เป็นที่อัดเสียง หลังจากที่เพลงดิเกร์มิวสิคเป็นที่โด่งดังและรู้จักอย่างกว้างขวางในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ห้องอัดเสียงก็ได้แผ่ขยายไปในเขตใกล้เคียง โดยที่ผู้จัดการชาวด์สตาราจะคอยเป็นผู้จัดจำหน่ายผลงานเหล่านั้นให้ จึงยังเหลือศิลปินบางคนที่ชาวด์สตาราเป็นผู้อัดเสียงให้ เช่น ไอกี้ หรืออริสมันต์ ซึ่งเป็นกำลังสำคัญอีกคนหนึ่งที่ช่วยขับเคลื่อนเพลงดิเกร์มิวสิคมาตั้งแต่ยุคเริ่มต้นเมื่อราวทศวรรษ 2530

เมื่อสิ้นคำรณ ร้านชาวด์สตาราก็เหมือนขาดเสาหลัก การทำงานและการผลักดันผลงานเพลง รวมถึงศิลปินก็อ่อนแอไปตามไปด้วยจุทามาศ

▲ ไอ้กี หรืออริสมันต์
คู่หูคนสำคัญของคำรณ จรรโลงศิลป์

จินลอย หรือที่ศิลปินเรียกขานกันว่า “พี่สาว” ภรรยาของเฮียคำรณจึงผันตัวเองจากการเป็นแม่บ้านมาเป็นผู้จัดการร้านอย่างเต็มตัว ที่นอกจากจะดูแลรายรับรายจ่ายภายในร้าน ให้คำปรึกษา ศิลปิน และช่วยเหลือศิลปินอย่างเต็มที่เท่าที่เธอ จะสามารถทำได้

ปัญหาหลักที่เกิดขึ้นกับจุฑามาศคือ การใช้ ภาษา ด้วยลูกคำส่วนใหญ่พูดภาษามลายู เมื่อ ครั้งที่ย้ายคำรณยังอยู่ การสื่อสารนั้นเป็นไป อย่างราบรื่น เพราะเฮียสามารถพูดภาษามลายู ได้อย่างไหลลื่นไม่ต่างกับคนมลายูจริงๆ แตก ต่างกับจุฑามาศที่ไม่สันทัดในภาษามลายู รวมถึงฟังภาษามลายูไม่ค่อยออก ดังนั้น จึงไม่ สามารถเข้าถึงผู้บริโภคได้อย่างเต็มที่

ไอ้กี หรืออริสมันต์ในฐานะที่เคยเป็นมือขวา ของเฮียคำรณ ตอนเฮียคำรณยังอยู่ ทั้งสอง เปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่ที่หล่อเลี้ยงศิลปิน ทุกคนก็ว่าได้ ดังนั้น เมื่อประสบปัญหาในการ เข้าถึงผู้บริโภคของจุฑามาศแล้ว อริสมันต์จึงได้ ก้าวมาดูแลชาวดีสตาร์อย่างเต็มตัว โดยมีหน้าที่ หลักในการดูแลศิลปิน สร้างสรรค์ผลงาน รวมถึง เจาะตลาดผู้บริโภค และจุฑามาศจะควบคุมงาน อีกด้านนั่นคือ การหาเงินสนับสนุนให้กับศิลปิน ที่ต้องการทุนรอนสำหรับสร้างสรรค์ผลงานใหม่

การทำงานที่ขาดเสากลางอย่างเฮียคำรณ จึงเป็นเรื่องสำคัญที่คนทำงานในวงการเพลง ดิเกร์มิวสิคจะต้องเรียนรู้ทุกอย่างไปพร้อม ๆ กัน การได้เข้ามาเป็นกำลังหลัก และเป็นกลไก สำคัญให้ผลงานเพลงดิเกร์มิวสิคได้ก้าวเดินไป ข้างหน้านั้น ไอ้กี มีอาจปฏิเสธได้ว่าทุกอย่างจะ ปรากฏจากอุปสรรค เนื่องจากการเลื่อนก้าวสู่ ตำแหน่งที่ต้องรับผิดชอบและดูแลทุกอย่างด้วย ตัวเองนั้น เป็นงานที่หนักอึ้งพอสมควรสำหรับ เขา

“ประการแรก อยู่ที่ตัวนักร้อง ซึ่งมีปัญหาใน การสร้างสรรค์ผลงาน ด้วยเงินรายได้ที่ไม่เพียงพอ ต่อการดำเนินชีวิต ประการที่สอง หาก นายทุนในแง่การลงทุน หมายถึงคุณจุฑามาศ รับไม่ได้กับผลกำไร หรือ อาจขาดทุนเกินกว่าที่ เขาจะรับได้ ก็คงเป็นเรื่องหนักใจสำหรับผมพอ สมควร...แต่ผมก็จะทำต่อ” ไอ้กีพูดด้วยน้ำเสียง ที่หนักแน่นเพื่อสื่อถึงพลังความมุ่งมั่นของเขาที่ มีต่องานดิเกร์มิวสิค

การหยัดยีนที่จะทำผลงานเพลงดิเกร์มิวสิค ต่อไปท่ามกลางปัญหาและอุปสรรคที่ล้อมรอบ นั้นไม่เพียงแต่ไอ้กีหรือบรรดาศิลปินเท่านั้นที่จะ

ต้องประสบ ด้านจุฑามาตเองก็มีความกังวลอยู่ไม่น้อย

“ศิลปินบางคนก็เข้ามาขอรับในการสร้างสรรค์ผลงานจากพี่”

สมัยที่เฮียคำรณยังมีชีวิตอยู่ เขาจะคอยเป็นผู้ดูแลเงินด้านการสนับสนุนการสร้างสรรค์ผลงานเพลงให้กับศิลปินทุกคน แต่เมื่อเขาจากไปเป็นเรื่องที่หนักใจพอสมควรสำหรับจุฑามาต ในการที่จะตัดสินใจเรื่องการให้งบสนับสนุน แต่จุฑามาตเห็นว่า อาจจะเป็นเรื่องที่ดี หากศิลปินทุกคนทำเพลงเองแล้วนำผลงานมาให้ร้านชาวดัสตาร์ทเป็นตัวแทนจัดจำหน่ายผลงานเหล่านั้น

แต่ปัญหาใหญ่นั้น ก็ต้องมาตกอยู่ที่ศิลปิน พวกเขาจะสร้างสรรค์ผลงานเพลงอย่างไรหากไม่มีงบประมาณเพียงพอ เพราะเงินถือเป็นปัจจัยหลักสำหรับศิลปินทุกคนเพื่อผลงานที่ออกมานั้นจะเป็นผลงานที่มีประสิทธิภาพ

ยึดหยัดด้วยลำแข้ง (ของศิลปิน)?

หลังสิ้นเฮียคำรณ บางฝ่ายอาจมองว่าดิเกิร์มวิดิโออาจจะเจอทางตัน แต่เชื่อว่าทุกอย่างจะมีมิติเสียสิ้น เมื่อมีศิลปินอีกหลายคนพร้อมจะยืนหยัดและต่อสู้เพื่อสิ่งที่ตัวเองรักด้วยลำแข้งของตนต่อไป

แบเย็ง หรือเป็นที่รู้จักในนาม มะเย็ง ซ็อบเปออร์ ผู้เป็นอีกหนึ่งศิลปินที่มีชื่อเสียงโด่งดังในวงการเพลงดิเกิร์มวิดิโอ และเติบโตในชาวดัสตาร์ทจากการปลุกปั้นของเฮียคำรณ ความมุ่งมั่นและใจรักในศิลปะพื้นบ้านสมัยใหม่นี้ ทำให้เขาทุ่มเทกับงาน จนที่สุดได้ออกมาเป็นทีปรึกษาในด้านการสร้างสรรค์ผลงานเพลง แต่

หลังสิ้นเฮียคำรณ เขาก็เป็นอีกหนึ่งศิลปินที่ต้องเดินหน้าต่อไปด้วยสองมือสองเท้าของตัวเอง ซึ่งสิ่งนี้เกิดขึ้นเพราะใจรัก

“ตัวผมเองก็อยากมีอัลบั้มใหม่ แต่ทุนกลางไม่มี ผมก็ต้องหาทุนเอง จ้างนักดนตรีเอง หาห้องอัดเอง ผมลุยกับอุปสรรคทั้งหมดด้วยตัวเอง เพราะผมรักในสิ่งที่ผมทำ” แบเย็ง กล่าว

นั่นอาจจะเป็นเสียงหนึ่งของศิลปิน แต่อีกหลายเสียงหาใช่เพราะพวกเขาไม่รักในงานเพลงเหล่านี้ แต่เพราะขาดงบประมาณในการลงทุน ความหวาดวิตกของศิลปินว่าหากขาดเฮียคำรณแล้ว การตลาดก็พลอยลุ่มๆ ดอนๆ ไปด้วย ซึ่งสิ่งเหล่านี้ ครั้งหนึ่งคือโอกาสที่พวกเขาได้รับอย่างเปิดกว้างจากเฮียคำรณ ความหวาดวิตกนี้ สร้างความห่วงเกรงให้กับศิลปินไม่น้อย ศิลปินบางคนพลอยไม่อยากสร้างสรรคงานเพลงใหม่ๆ จึงเป็นหน้าที่หนักสำหรับอดีตมือขวาคำรณอย่างโอ๊กี่ที่จะเรียกความเชื่อมั่นและพิสูจน์ให้ศิลปินเห็นว่า พวกเขาจะสามารถก้าวข้ามปัญหาเหล่านี้ได้

และความมุ่งมั่นของเขา ก็ใกล้ถึงฝั่ง...

โอ๊กี่และทีมงานได้พิสูจน์ให้ศิลปินประจักษ์

▲ จุฑามาศ จินลอย ครูชีวิตคีรณ และ “มะเย็ง”

อีกครั้ง โดยการสร้างสรรค์ผลงานเพลงใหม่ขึ้นมา จากศิลปินทั้งในและนอกสังกัด ซึ่งมีทั้งมะเย็ง ราโมนา ลาเต้ อูซิง ป๊อแต ปะดอตตเฮนิฟาดีอลี และนิอาเรส จากการรวบรวมผลงานเพลงของศิลปินเหล่านี้ ชาวดีสตาร์จึงได้ผลงานงานใหม่เข้ามาอีก 8 ชุด

การเงินสนับสนุนศิลปินจึงดูเหมือนไม่ใช่ปัญหาหลักอีกต่อไป และสิ่งที่สำคัญยิ่งกว่านั้นคือ ศิลปินเอง หากใจรัก งานก็จะยังยืนหยัดต่อไป แต่หากศิลปินเหล่านี้หมดไฟ หรือค่อยๆ จากไป เยาวชนภาคใต้รุ่นใหม่ จะเห็นความสำคัญหรือไม่

สำหรับโอ๊กี่เองแล้ว ไม่อยากเห็นซีพจรของเพลงดีเกร์มิวสิคหยุดเต็นไปต่อหน้าต่อตา เขามีจุดมุ่งหมายหลัก หลังจากสานต่องานนี้จากคุณคีรณ คือ อนุรักษ์เพลงดีเกร์มิวสิค ซึ่งเปรียบเสมือนศิลปวัฒนธรรมของชายแดนใต้ ให้เยาวชนรุ่นหลังได้รับรู้ และคนอื่นได้รู้จัก ความเป็นมลายูมากขึ้น ผ่านงานเพลงเหล่านี้

“การอนุรักษ์ไม่จำเป็นต้องทำอัลบั้มออกขาย ไม่จำเป็นต้องปั้นศิลปินใหม่ ๆ ให้กับชาวดีสตาร์ แต่การจัดงานการกุศลหรือเปิดพื้นที่ให้กับศิลปินที่มีอยู่ ให้พี่น้องในพื้นที่รับรู้ว่ามีศิลปินเพียงเท่านี้ ก็อาจจะเพียงพอแล้ว” คำกล่าวจากโอ๊กี่ หรืออริสมันต์ ผู้เสมือนกุมบังเหียนให้เพลงดีเกร์มิวสิค และชาวดีสตาร์ เดินหน้าต่อไป

นี่อาจจะเป็นเพียงจุดเริ่มต้น ศิลปะพื้นบ้านภาคใต้แบบผสมผสานอย่างเพลงดีเกร์มิวสิคจะยืนหยัดอยู่ท่ามกลางกระแสความเป็นอดีตกำลังถูกเรียกร้องได้หรือไม่ั้น เป็นเรื่องที่น่าติดตามกันต่อไป *ป๋อริส*

เอกสารอ้างอิง

- พิเชษฐ แสงทอง. (2554). “Modern Dikir Music กับอีกตัวตนของคนปัตตานี” *ศิลปวัฒนธรรม*. (เมษายน) : 75-78.